

A vándor, akit a szíve visszahúz Váradra

Kovács Péter „Kovax” koncertezett október elején a nagyváradi bábszínházban, a Lilliput Társulat Fux Esztiváljának második napján. A zongorista-énekes ezer szállal kötődik nemcsak Váradhoz, szülővárosához, hanem a Zöldfa utcai bábszínházhoz is. Lelkesen, nagy izgalommal készült a *Jöjj vissza, vándor* című koncertre. Próba után a bábszínházban beszélgettünk gyermekkori emlékekről, Zoránról, a Presser Gáborral való barátságról, zenéről, új dalokról, miegyéből.

– Milyen érzés most visszatérni a bábszínházba? Milyen gyermekkori emlékek fűznek ide?

– Meglehetősen felfokozott érzelmi állapotban vagyok, mivel úgymond itt nőttem fel a bábszínház falai között, hiszen édesapám, Kovács György itt volt bábszínész, dramaturg, rendező. Egészen kicsi korom óta állandóan ide jártam, a kulisszák mögül figyeltem, s magamba szívtam a bábszínház varázslatát. Azt szoktam mondani, hogy kétféle ember létezik. Az egyik, aki imádja a színházat meg a bábszínházat, a másik meg, aki nem vallja be. Még soha nem léptem föl a váradi bábszínházban. Eltelt az életemből 55 év. Most értem meg talán arra, hogy itt, ezen a számomra meghatározó színhelyen tartsak önálló koncertet. Igencsak erős érzelmi állapot ez.

Fotók: Vigh László Miklós

– Milyen koncepció szerint állítottad össze a repertoárt e különleges alkalomra?

– Egyrészt igyekszem kihangsúlyozni, hogy világeletemben kozmopolita ember voltam, ugyanakkor lokálpatrióta is. Igaz, hogy 33 éve mentem el a városból, ám nekem mindig Nagyváradra húz vissza a szívem. És ez már soha nem fog megváltozni, erre rájöttem 55 évesen. A plakáton három furcsa számjegy látható. A 33 és az 55 tehát erre vonatkozik. A 65 jelentése pedig: az az esztendő, 1965, amikor apukám kvázi a bábszínházzal meg ezzel az egész színházművészettel elkezdett ismerkedni, bekerült ebbe a bűvkörbe, és '68-ban lett teljesjogú tagja az akkori bábtársulatnak. A koncertem egyrészt tisztelgés a szeretett város előtt, azokra

a magyarokra is gondolván, akik itt megmaradtak, bár egyre kevesebben, hiszen sokan elmentek Váradról. Úgy érzem, e város mégiscsak az én városom, mindegy, hol élek. Ez az üzenet az egyik sarkalatos pontja a koncertemnek. Másfelől pedig az édesapám emléke előtti tisztelgés, a szeretetem kifejezése. És természetesen kedveskedés a nagyváradai Lilliput Társulatnak is, mert úgy gondolom, ez egy remek bábtársulat, nagyon jóindulatú és tehetséges trupp. Megnyugodtam, hogy ők viszik tovább a stafétát, mert jó kezekbe került. Szóval mindezek jegyében válogattam össze a zeneszámokat. Persze Tom Jones-dalok is kerültek a repertoárba, ezt a karakteremből adódóan már elvárják tőlem, emellett saját számok, régi bábszínházi előadások zenéi, amelyeket még Dankó János komponált, meg persze Presser és Zorán-dalok, megosztva a közönséggel mindazokat a hatásokat, amelyek engem értek.

– *Milyen volt a gyermekkorodban a bábszínház? Mi volt a kedvenc mesejátékok?*

– Nekem gyakorlatilag minden a kedvencem volt, mert nagyon szerettem a bábszínházba járni. Érdekes volt az, hogy sok bábelőadást a kulisszák mögül láttam. Próbákra is be-bementem, de főleg előadásokra. Mindig csendben kellett maradnom, és mindig jól, fegyelmezetten kellett viselkednem ahhoz, hogy a kulisszák mögött lehessenek. Ezáltal később az életben és a zenélés során is, amikor csak kellett, mindig fegyelmezetten tudtam viselkedni. Néha furcsa volt szemből látni egy-egy produkciót. Sokkal érdekesebb volt számomra a kulisszák mögül figyelni, ahogy szaladgálnak a színészek, cserélik a bábokat, jön a sűgő, következik egy újabb jelenet, szóval mindenféle izgalmas dolog történik, amit a nézőtérrel a közönség nem lát. Imádom ezt a miliót. Szerettem apukámnak a kollégáit is. Egy kisgyerekekkel mindenki kedves. Rám mosolyogtak, „jaj, itt van a Péterke” s más efféle megjegyzések kíséretében. Persze vannak meghatározó előadások, mint például *A legszebb dal* vagy, mondjuk, *a Pomádé király új ruhája*, meg, ugye, *A csudálatos Mary*.

Ám számtalan olyan emlékezetes előadás van, amit igazából a teljesség igénye nélkül lehetetlen volna felsorolni.

– *Milyen volt az akkori társulat?*

– Egy újszülöttnek minden dolog új. Nyilván nekem az volt az alap. Mindenesetre nagyon profi társulatra emlékszem, ízig-vérig a szakmájának élő bábtársulat volt. Ugyanakkor megvolt benne a vidámság, színészi bohémság, szóval minden. A '90-es évek óta nem voltam a váradi bábszínházban, hosszú idő után tavaly jártam itt először, és nagy örömmel látom, hogy a mostani trupp is pontosan ugyanolyan lelkes, eltökélt. Úgy látom, kontinuitás van ebben az egészben, és ez nekem nagyon jó érzés.

– *Mesélj, kérlek, a zenész pályafutásodról. Hogyan alakult az élet, miután kimentél Magyarországra? Miként illeszkedtél be? Eleinte mennyire volt ez nehéz?*

– Gyakorlatilag disszidáltam közvetlenül a '89-es forradalom után. Nem hivatalosan települtem át Romániából. Emiatt jó néhány évig nem is jöttem látogatóba Magyarországról, a román útlevellemmel nem nagyon mertem akkor még hazatérni. Menekült voltam. Sopronban kezdtem váradi fiúkkal együtt zenélni. Eredetileg is az volt a terv, hogy abba a városba menjünk. Utána fölkerültem Pestre, mert úgy gondoltam: muszáj továbbképeznem magamat, mert tudásszomj és nem utolsósorban örökös kíváncsiság volt bennem, ami a mai napig jellemző rám, mindig minden érdekel. Úgy láttam, a terveimet Budapesten tudom majd igazán megvalósítani. Bekerültem az akkori fontosnak számító zenei véráramlatba. Magyarország egyik leghíresebb énektanárnőjéhez,

Sík Olgához jártam énekórákra. Róla tudni kell, hogy a nagy zenészgenerációt úgymond ő nevelte föl – Zorántól kezdve Katona Kláriig. Őhöz járt tanulni Csepregi Éva, Fenyő Miklós, Zoltán Erika, meg még sokan mások, az operaénekesek közül megemlíthetem például Pitti Katalint. Nos, tehát Sík Olgánál kezdtem az énektanulást, később aztán még korrepetitorként is foglalkoztatott. Nagyon nagy szerencsém volt, mert viszonylag hamar bekerültem az ún. mainstreambe. Azon kaptam magam, hogy viszonylag rövid idő után külföldre hívtak zenekarral játszani. Aztán bekerültem Fenyő Miklós zenekarába. Hungária-turnén vettem részt vokalistaként, majd Fenyő Miklós zenekarában a későbbiekben már mint zongorista-vokalista voltam jelen. Emellett egy csomó más produkcióban is részt vettem. A kilencvenes évek végén Zoránhoz kerültem. Zorán felkért, hogy legyek a zongoristája és énekes, a mai napig több mint huszonhárom éve mellette vagyok. Presser Gáborral is nagyon jó barátságot kötöttünk. Mindmáig jelen vagyok Presser Gábor produkcióiban – vagy énekesként, vagy zongoristaként, vagy billentyűsként. Legutóbb a nagykoncertje zenei rendezésével bízott meg. Szóval nekem csakugyan óriási szerencsém volt. Sokan voltak, akik utánam jöttek ki Magyarországra, és nem sikerült nekik befutni. Nem azért, mert tehetségtelenek vagy kevésbé tehetségesek, hanem egész egyszerűen valahogy nem úgy alakult az életük. Az, hogy valakire felfigyeljenek, hogy sikeressé váljon, sok minden kell hozzá. A tehetség csak egy dolog, az nem mindig minden. Ezért szokták azt mondani, hogy az élethez szerencse

Balról jobbra: Csepei Róbert, Kovax, Haraji Adalbert „Pekó”, Antal István, a nagyváradí Magneton együttes frontembere, Schneider Szilveszter, ismert magyarországi session zenész

kell. És nekem bizonyos szempontból óriási mázlim volt.

– *Presser Gábor szólóalbumot is írt neked. Mit jelent számodra a vele, illetve Zoránnal való együttzenélés?*

– A Presserrel, azaz Pici bácsival való kapcsolatom nagyon régi, nagyon jó és szeretettel. Rengeteget köszönhetek neki. Sok mindenben egyengette a pályámat hol közvetett, hol közvetlen módon. Zoránhoz is ő ajánlott be annak idején.

– *Hogyan ismerkedtél meg Presser Gáborral?*

– Sík Olga növendékeinek koncertjére jött el Zorán meg Pici bácsi, hogy meghallgassák a tanítványokat. Már ott, azon a koncerten egy kicsit megismerkedtünk. Később a Pannonia Express zenekarban a gitáros, aki régóta együtt dolgozott Pici bácsival, felhívta rám a figyelmét, én még nagyon fiatal voltam, huszonvalahány éves. Egyszer elmentem Presser Gáborhoz a Vígszínházba, az igazgatói irodába, majd szép lassan kialakult egy barát-

ság, elkezdett működni közöttünk az összhang. Ő ajánlott be Zoránhoz, mint már említettem, akivel sok éve együtt dolgozom. Volt egy periódusa Zoránnak, amikor néhány évig nem tudtam vele zenélni, mert annyi külföldi munkám volt, hogy nem bírtam vállalni, de amikor újból visszatértem Magyarországra, és már nem vállaltam annyi külföldi koncertezést megvendéglátózást a család miatt, megint visszakerültem Zoránhoz, és mai napig együtt játszunk, turnézunk. Nagyon szeretek velük dolgozni. Mindkét művész teljesen más karakter és temperamentum, mindkettő fantasztikus egyéniség. A Zorán-dalok nagy részét is Presser Gábor írta meg írja. „Családon” belül maradtam, és nagyon élvezek minden egyes együtt töltött pillanatot.

– *Aki jelen volt Presser Gábor mostani nagykoncertjén, csodálatos élményben lehetett része. Neked mi volt a feladatod zenei rendezőként? És a kulisszák mögül miként láttad az eseményt?*

– Amikor Presser Gábor felhívott telefonon, miszerint erre a szerepkörre szeretne engem felkérni, elsősre kicsit megijedtem ettől a feladattól, mert ez óriási felelősség. Az, hogy Pici bácsinak a meghosszabbított füle és keze legyen technikai szempontból, nagyon nagy odafigyelést és tanulási folyamatot is jelent. Nekem ugyanúgy együtt kellett lélegeznem és gondolkodnom a zenekarral, mintha én lennék az x-edik zenekari tag. Mindig minden próbán ott kellett lennem, mindig mindent meg kellett tanulnom, minden zenei hangszerelésről tudnom kellett. Azt kellett meghallattni a közönséggel, ami Presser Gábor szándékában állt. Mindezt a hangmérnökkel karöltve. Hatalmas munka volt, és nagyon nagy összpontosítást igényelt. Pontosan ugyanúgy kellett tudni minden egyes dalt, minden hangszerelési finomságot, mert annak kellett megtörténnie, amit Pici bácsi elképzelt. Amikor igent mondtam a felkérésre, nem is gondoltam, hogy mekkora meló lesz. Emlékszem, a videósokkal beszélgettem a koncert kezdése előtt öt-tíz perccel, amikor már minden kész volt, minden startra állt, a startpisztoly előrenézve, és mondtam a stábból Sárvári Enikőnek, aki a képi világért felelt: „Encike, jobban izgulok, mint amikor a színpadon állok”. Mire mondta: „Igen, mert a színpadon csak magadra vagy utalva, tudod, mit kell játszani, és kész,

itt meg egy egész stáb, ha a stáb elront valamit, elrontja az egész koncertet.” Neki ebben nagyon igaza volt. Óriási a felelősség, mert nem mindegy, a közönség milyen élményt visz majd haza magával.

– *A Jeff Porcaro Emlékenekarral több ízben is játszottál a váradi színházban, hangulatos koncertek voltak.*

– Sajnos a Jeff Porcaro tribute zenekar már nincs. Néhány évvel ezelőtt tartottunk egy emlékkoncertet. Tavaly az Alapi István (Edda Művek) hatvanadik születésnapja alkalmából tartott koncerten két dal erejéig összeálltunk, de egész egyszerűen szervezhetetlen a dolog, annyira elsodort bennünket az élet, hogy nem tud működni. De nagyon szép időszaka volt az életemnek.

– *Készülsz-e új zenei anyaggal? Milyen terveid vannak?*

– Nem nagyon éri meg lemezt csinálni, mert olyan magasra rúgnak a költségek, hogy nem tudod visszatermelni azt. Ma már sajnos szinte senki nem vesz CD-t, mindenki az internetről vagy a különböző médiacsatornákról tölti le az albumokat. Egy-egy önálló dallal készülök. Van olyan zeneszám, ami félig-meddig már megjelent, az interneten több mint harmincezres nézettséget produkált. Egy-két új dalomat Váradra is elhoztam.

Tóth Hajnal